

Aidi Vallik
kirjutab, et

president Kersti Kaljulaid ei mõista, et tema roll on olla riigipea ja rahva ühendaja. Lk 2

Tervise arengu
instituut

ei taha Haapsallu kolida. Lk 3

Lääne Elu

Loe värsked uudised www.le.ee

NELJAPÄEV, 16. VEEBRUAR 2017 | NR 20 (3965) | 1 EURO

Ann Mari
Anupõld:

loomaarst
on nagu
selgelt-
nägija. Lk 5

SEIKLEJAIL SAID JALAD MÄRJAKS

Saunja lähel vajus Chrysler läbi jää

Teisipäeva õhtul vajus Saunja lähel läbi jää väikebuss Chrysler, sõidukis olnud mehed pääsesid ehmatuse ja märgade jalgadega.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Eile pärastlõunal hakkasid autoomanikud väikebussi veest välja sikutama. Päästeoperatsioon käis nii nagu mullu Rohukülas läbi jää vajunud Volkswageni maasturiga. Esmalt tuleb jää auto ümber lahti saagida, tross autole külge panna ja siis auto kaldale sikutada.

Eile päeval otsisid uppunud autot fotograafid ja uudishimulikud, kohapeal käis ka politsei. Politseinik Riho Kuusklaid tõmbas kalipso selga, sumas vööni vees, et auto sisemust kontrollida. Ühtlasi aitas ta telemehel Eduard Lauril pilti teha. Politseinikud pildistasid autot ja mõõdistasid sündmuskoha. „Käisime fakti konstateerimas,” ütles Haapsalu politseijaoskonna patrullitalituse vanempiirivalvur Vendo Jugapuu.

Pääseb trahvita

Politsei läbi jää vajunud seltskonda ilmselt trahvima ei hakka. Politsei- ja piirivalveametis pressiesindaja Heiko Leesment ütles, et meestel tuleb edaspidi asja ajada kindlustusfirmaga.

Autoga merejääle rallitama läinud mehed teatasid õnnetusest teisipäeva õhtul kl 18.41. Helistajad ütlesid, et on eksinud, ega osanud oma asukohta täpselt öelda. Häirekeskusest välja läinud esimene sõnum teataski, et buss on läbi jää vajunud Haapsalu Männiku teel. Siiski sai selgeks, et õnnetuskoht on hoopis Lääne-Nigula vallas Saunja lähel.

28- ja 27aastane Läänemaa mees olid läinud Kirimäe poolsaarelt suvise ujumiskoha juurest jääle lõbusõitu tegema.

Politseinik Riho Kuusklaid sumpas eile fotograaf Eduard Lauri rõõmuks vööni vees, et kontrollida auto sisemust.

ARVO TARMULA

Haapsalu pääste operatiivkorraldajad Risto Roometi sõnul on see piirkond kohalike seas teada-tuntud jääll rallimas käimise paik. „See koht on jääolude mõistes üsna ohtlik, sest seal on palju pilliroogu ning madalikke, mistõttu ei pruugi jää olla ühtlaselt paks,” selgitas Roomet.

Paari kilomeetri kaugusel jäälemineku kohast, Killasterahu lähedal vajus väikebussi mõõtu sõiduauto nina läbi jää. Kui-

gi mehed pääsesid autost välja, ei julgenud nad pehmeks muutunud jää tõttu hakata ise pimedas kaldale liikuma ja kutsusid päästjad appi.

Roometi sõnul tegi meeste päästmise keerukaks õhtune pime aeg. „Õnneks oli meestel nii palju nutti, et käepärastest vahenditest löke teha ja endast märku anda,” rääkis Roomet. Endast märku andmiseks tegid mehed pilliroost lõkke.

Kirimäe poolsaarele sõitsid Haapsalu ja Risti päästjad. Neli meest tõmbasid selga pinnalt-päästeülikonnad ja hakkasid kaldalt valgusallika poole liikuma. Samal ajal startisid Haapsalust mootorsaanidel jääd mööda politsei merepäästeüksuse liikmed. Haapsalu jaoskonna patrulliteenistuse vanempiirivalvuri Tarmo Tomsoni sõnul olid merepäästjad sunnitud enne kannatanute juurde jõudmist tagasi pöör-

duma, sest vahele tuli nii rabe-da jääga koht, kus saanid kippusid läbi jää vajuma, ja pimedas sealt läbi sõita ei riskitud. Oli ju teada, et kalda poolt lähenenud päästjad hakkavad juba meeste juurde jõudma.

Sõbrad tulid appi

Kella 20 paiku jõudsid pinnalt-päästjad meeste juurde ja aitasid nad kaldale tagasi. Mehed vesises seikluses kannatada ei saa-

nud, neil olid vaid jalad märjad ja nad loobusid ka kohapeale tulnud kiirabi ülevaatuselt.

Ajakirjandusele noormehed juhtunud selgitada ei soovinud ja Kirimäe poolsaarele meeste-le vastu tulnud sõbrad toimetasid nad koju.

Jääst läbi vajumisel saab saatuslikuks eelkõige külm vesi, mis halvab tegevusvõime mõne minutiga. Täiskasvanud inimene kaotab teadvuse 10 minutiga.

Kaks Lääne Elu uudist jõudis Eesti parimate sekka

Eesti ajalehtede liidu žürii valis üleile välja maakonnalehtedes möödunud aastal ilmunud parima uudise, arvamus- ja olemusloo nominendid. Neljast parima uudise nominendist kaks on Lääne Elu ajakirjanikelt.

Uudislugude kategoorias on pressiauhinna nominendid Lääne Elu ajakirjanikud Urmas Lauri, Kaire Reiljan ja Andrus Karnau Rannarootsi lihatööstuse biopuhasti probleeme kajastava artiklite seeriaga (4. ja 20. veebruaril ning 2. aprillil ilmunud „Kirimäe lihatööstuse naabrite kaevuvesi on reostunud”, „Rannarootsi lihatööstuse biopuhasti jääb jänni” ja „Rannarootsi lihatööstus peab ehitama reoveepuhasti”) ning Tarmo Õuema Lutaku lasketiiru teema-

liste lugudega (20. septembril ilmunud „Kuulid vihisevad taluõues” ja 29. novembril ilmunud „Lutaku lasketiir jääb esialgu suletuks”).

Samas kategoorias kandideerivad pressipreemiale kaks Sakala uudist: Rannar Raba 26. jaanuaril ilmunud looga „Linnavalitsuse liige varjas seost vaidlusaluse elamuarendusega” ja Karl Eduard Salumäe lugude seeriaga psüühikahäiretega inimeste raviprobleemidest.

Arvamusloo nominendid on Margus Haav 28. detsembril Sakalas ilmunud looga „Omasooihara paabulinna tõejärgne uus ilm”, Erik Kalda 14. aprillil Põhjarannikus ilmunud looga „Riigi väärakuse küsimus” ja Martin Laine Pärnu Postime-

hes 15. oktoobril ilmunud looga „Ühe peksja jaht naisi ei päästa”. Olemuse nominendid on Aime Jõgi Tartu Postimehes 19. veebruaril ilmunud looga „Õde Svetlana Gromova: oma elu lõpul on inimene tark ja hea”, Anne Põder Järva Teatajas 26. novembril ilmunud looga „Pilt passis võib olla petlik” ning Mart Soidro ja Andrus Kivirähk 17. detsembril ilmunud looga „Andrus Kers-til külas”.

Võitjad avalikustatakse 3. märtsil Tallinnas Õpetajate Majas pressipeol. Iga žanrikategooria parim kirjutis saab 1000 euro (neto) suuruse preemia.

Maakonnalehtede uudise kategoorias kandideeris 31, arvamus- 16 ja olemus- 34 tööd.

LÄÄNE ELU

Jalgrattal Vormsi vanematele külla

Ametlikult ei ole Vormsi jätee veel avatud, kuid saareasukad kasutavad uljalt ilmataadi antud võimalust ning üle jää käib tihe liiklus.

Teisipäeva keskpäeva paiku volksas Rohukülas kadakate vahel ka politseivärvides buss. Mundrimehed tulid uudistama, kui suur see Vormsi liiklus ikka tegelikult on.

Vormsilane Meelis Sukko rääkis Lääne Elule enne ülesõitu, et Vormsist tulnud üle jää mandrile juba eelmisel nädalal. „Neljäpäeval oli õhmas kohas 18, päev hiljem juba 19 sentimeetrit jääd,” meenutas Sukko.

Enne jäälemineku uuritavat ikka asjatundjailt, millised on jääolud. „Eks igaüks ise tea, millega riskib,” ütles üks Lääne Teede maanteeameti töömehi, kes läks trassile kilomeetriposte paigaldama.

Raimond Sommerman.

Enne 20. veebruari ei saa jäteeed lahti teha, sest enne seda võib laev ehitatavast jäteest rahumeeli läbi sõita, teadsid Lääne Teede töömehed rääkida. Jäepaksus on meeste sõnul enam-vähem paras, keskmine on 24–25 sentimeetrit.

Oma elu esimese jäteeõidu tegi teisipäeval Lõuna-Eestist pärit Kaljo Ilves. „Mitu korda käisin enne küsimas, kas võin minna,” muheles Ilves. Ilves oli Vormsist mandrile tulnud pisi-bussiga.

„Ütleme ikka ausalt ära, et natuke oli kõhe küll,” tunnistas lõunaestlane.

Vormsi jätee pole mitte ainult autode pärast. Haapsalu-Rohuküla raudteetammilt keerab üks jalgrattur jätee algusesse viivale tee. Haapsalus elava Raimond Sommermani vanemad elavad Vormsis, neid jalgrattur vaatama sõitis. „Minu lapsepõlv möödus seal,” osutab mees käega üle mere Vormsi poole. „Vanemad jäid sinna, mina tuln Haapsallu.”

Jalgrattaga sõidab üle jää Vormsi poole tunniga.

URMAS LAURI

● JUHTKIRI

Pea ees vastu müüri

Valitsuse idee sundasustada riigiasutused Tallinnast perifeeriasse tekitab vastakaid mõtteid.

Ühelt poolt võib mõista osa poliitikute seisukohta, et just see on imerohi ääremaastumise vastu, mis peaks Eesti regionaalolukorda pärast haldusreformi tasakaalustama: rohkem töökohati maakonnakeskustesse, rohkem makse ja suurem omavalitsuste tulubaas.

Haapsalule pakutakse tervise arengu instituuti. Pakkumine on hästi läbi mõeldud, sest meie kuurortlinnal juba ongi tervislik imidž – sajanditepikkune ravimudatraditsioon, raviprotseduuridele orienteeritud spaad ja kõige krooniks muidugi Haapsalu neuroloogiline rehabilitatsioonikeskus. TAI sobiks uueks kroonijuveeliks nagu valatud!

Lääne Elu toetab riigiasutuste kolimise plaani, kuid näeb, et see on riigile väga kulukas, samuti võib tekkida suuri segadusi ametite ja asutuste töös.

Riigihalduse ministri Mihhail Korbi hinnangul kolib koos asutusega iga neljas töötaja. Seega avaneb Läänemaa tervishoiuspetsialistidel võimalus leida uus karjäärivõimalus. Haapsalu vajab hästimakstud ja asjatundlikke töökohti. Nii nagu ka kõik teised maakonnalinnad. Valitsuse soov leida lahendusi, kuidas turgutada elu väljaspool Tallinna, on positiivne ja kiitustvääriv.

Kolimise nõrk külg on selles, et tervise arengu instituudi spetsialiste pole kerge asendada. Paraku tuleks sellega aga arvestada, sest ilmselgelt ei kavatse kõik kollektiivselt ja koos peredega Haapsallu kolida.

Kui riigiasutus siia koliks, eeldaks see kümneid vabu kortereid ja maju, kuhu spetsialistid elama mahuksid. Läänemaal pole midagi sellist pakkuda. Seega kaasneks kolimisega kulukas riiklik kinnisvaraprogramm, et ehitada büroo- ja eluruumid. Nii viisi võib kogu see plaan riigile väga kalliks maksma minna. Nii rahaliselt kui ka sisuliselt.

● TEISED LEHED

Sofi Oksanen: sinu vaikimine ei kaitse sind

POSTIMEES. Me peame ise seisma selle eest, et maailmas ei vaadataks enam poole Euroopa ajalugu läbi nõukogude prisma, kuhu on kinni jäänud ka Soome, rääkis Soome kirjanik Sofi Oksanen esmaspäeval Enn Soosaare konverentsil peetud kõnes.

Nõukogude Liidu kokkuvarisemise järel, kui aeg ja poliitiline olukord muutusid, muutus Eestis aktuaalseks Nõukogude propaganda jälgede koristamine. Oli tähtis võtta kasutusele väljendid, mis vastaksid rahva tõelistele kogemustele. Hakati rääkima okupatsioonist, kütüditamisest ja massimõrvadest, asjadest, mida Nõukogude propaganda järgi ei olnud juhtunud. Samasugust korrektuuri lääs nõukogude narratiivis ei teinud.

Me ei saa mõjutada Venemaa sisepoliitikat ega seda, millist programmi Venemaa riiklikes telekanalites näitab, kuid võime mõjutada seda, mis toimub Euroopas. Me võime mõjutada seda, milliste epiteetidega Venemaast räägitakse, ja on põhjust kasutada sõnu, mida meie idanaaber suure vaevaga on üritanud hoida väljaspool enda kohta käivat sõnavara.

Just sellepärast kulutabki Venemaa nii palju psühholoogilisele mõjutamisele: informatsioon ja sõnad on palju odavamad kui relvad.

● LAUSELAEN

„Jää hakkab halvaks minema.”

Jääteemeister **Raivo Õiglas**. LE, 14. veebruar 2017

Presidentuuri sisu või sisutus

Meie president näikse ühiskonnas mängivat nüüd üpris ootamatut rolli ja äratas sedamoodi kahtlemata huvi ning palju vastakaid arvamusi.

Peale selle võivad tema otsused ja toimumislaad juhata da meie ühiskonna sootuks presidentuuri rolli ümbermõtestamisele. Vahest esimene hämmeldus saabus seoses Kersti Kaljulaidi loobumisega kiriklikust ametisseõnnistamisest. Kiriklikud ringkonnad olid eufemistlikult öeldes jahmunud. Ateistlikku maailmavaadet kandvad inimesed aga tervitasid seda otsust peaaegu vaimustusega. Minule tundus kummaline, et president, kes vaid mõni nädal varem oli sõnastanud oma eesmärgi rahva ühendamise kohta, otsustas hoopistükki midagi sellist, mis ei ühendanud ega lähendanud kedagi ega midagi, vaid hoopis vastupidi: solvas sügavalt ühtesid ja vaimustas teisi, lisades sellega tublid pintsli tõmbed meie niigi juurdunud ärapanemise peisaažile.

Nüüd see Pätsi-teema. Ma aktsepteeriksin täiesti mõne eraisiku arvamust, kelle meelest me riigi esimene president ausammast ei vääriks. Mis siis, et ma poleks sellega nõus. Õigus asjast midagi arvata on kahtlemata igal inimesel senikaua, kuni ta esindabki vaid iseenda sõltumatut arvamust. President aga ei ole sõltumatu: tema arvamused avaldused kehtivad üldistuste ja sümbolitena.

Konkreetsel juhul tekkiv üldistus on see, et kui me nüüdne president keeldub avamast meie omariikluse ühe looja, Päästekomitee kolmiku liikme ja meie ajaloo kõige esimese presidendi monumenti, siis peab ta

AIDI VALLIK
kolumnist

järelikult meie omariikluse saavutamist ja olemasolu tühiseks ning isenesestmõistetavaks. Rääkimata sellest, et tema arvamused avaldused näitab elementaarse lugupidamise puudumist, respekti defitsiiti, ajaloo mittemõistmist ja teatavat desorienteeritust presidendi rollimudelile üldlase.

Me ei tohi hinnata ajaloolisi presidentide tänapäevaste mõõdupuude järgi. Meediasse jõudnud ütluste kohaselt aga just seda Kaljulaid teeb. Praegu, 21. sajandil, mil terve valge maailma arusaam demokraatiast on tollest ajast 80–90 aastat edasi arenenud, on rumalus eeldada, et Konstantin Päts oleks pidanud 1930.–1940. aastail valitsema tänapäevase demokraatiakoodeksi järgi. Ei tasu unustada, et nimetatud ajast Euroopas iseloomustas üldse autoritaarsuse esiletõus paljudes riikides: Saksamaal, Hispaanias, Itaalias, Ungaris, Portugalis, Poolas ja Leedus. Demokraatiad tegid diktaatoridega varmselt koostööd eriti millegi üle imestamata. Sellisel foonil valitses ka Päts, sellistest üldistest hoiakutest võrsusid tema otsu-

● **Me kõik teame, et presidentuur on tänapäeval siiski üdini sümboolne, eelkõige tähendust kandev amet, millega ei kaasne ju tegelikku riigijuhtimist.**

Kohalik demokraatia vajab toetust

See aasta on kohalike omavalitsuste edasise arengu suhtes väga oluline. Sügisel lõppev haldusreform paneb proovile kogukondade jätkusuutlikkuse.

Haldusreformi tõttu väheneb üle Eesti vähemalt tuhat volikogu kohta. Kõige suurema löögi alla võivad sattuda valimisliidud. Selline on vähemalt suurte erakondade eesmärk. Poliitilised konkurentsitingimused kohaliku omavalitsuse tasandil on üha enam erakondade poole kaldu. Tulemuseks on pidev sundpolitiseerimine, mille tõttu jäävad tagaplaanile kogukondade ja külade huvid.

Suurtes omavalitsustes suureneb külade ja kogukondade roll kohaliku identiteedi säilitamiseks ning motivatsiooni hoidmiseks elada endiselt oma kodukohas. See on vajalik, et haldusreformi tulemusena ei kiireneks maalt lahkumine. Mõistagi on neil kogukondadel oluline olla esindatud kohalikes volikogudes.

Üksikkandidaadina või valimisliidu nimekirjas osalenud kandidaadid on kogunud, et kampaania võimalused on karjuavalt ebavõrdsed kartellierakondade nimekirjadega võrreldes.

Ebavõrdsus avaldub selles, et valdavalt annavad erakonnad oma kohalike kandidaatide nimekirjadele valimiskampaania tegemiseks majanduslikku ja muud toetust. Samuti viivad erakonnad intensiivselt elu erakonna toetamise üleriigilist kampaaniat.

Tulemuseks on erakondade keskkontorite poolt tsentraliseeritud juh-

KÜLLIKI KÕBARSEPP
riigikogu liige, Vabaerakond

timissüsteem, mis avaldub kogu omavalitsuspoliitikas. Erakondade kohalike üksuste võimalus iseseisva poliitilise asjaajamise arendamiseks on minimaalne. Kohalike erakonnade keskuste detsentraliseerimine on vajalik selleks, et suurendada nimekirjade võimekust tegutseda iseseisva ja jätkusuutliku omavalitsuse suunas.

Konkurentsitingimuste võrdsemaks muutmiseks esitas Vabaerakonna fraktsioon eelnõu, mille sisuks on toetada üksikkandidaate, valimisliite ja erakondade kohalikke nimekirju ühesuguselt. Pakume välja uue rahastamise aluse, milleks on hääle hind (näiteks kaks eurot aastas).

Eeldame, et eduka valimistulemuse saanud saadikud ja nimekirjad ei saa kampaania-ega ka tegevust toetust erakondade keskkontoritest. Eesmärk on teadvustada, et erakondade kohalikud nimekirjad peavad kogukondadega samadel alustel tegutsema, selleks loome ühesuguse süsteemi kõigile kohalikele poliitilistele osalejatele.

Selge on see, et valimisliitude säilimise suurenemine omavalitsustes on kriitilise tähtsusega. Tegemist on tohutu katsumusega, sest siit järgmiste valimiste korral (juhul kui liitude toetus sel sügisel tunduvalt väheneb) on kodanike nimekirjade tagasitulek veelgi keerulisem.

Viimaseid Läänemaa omavalitsuste valimiste tulemusi analüüsides näeme, et 51,5 protsenti häälest anti valimisliitudele. Kuues omavalitsuses kümnest võitsid valimisliitude nime-

sed, mida me tänapäeval muidugi enam heaks ei kiida, aga mis ka ei tühista mitte kuidagi tema teeneid Eesti riigi rajamisel.

Veelgi enam. Kui nüüd mõneti tagasi pöörduda Kaljulaidi loobumise juurde kiriklikust ametisseõnnistamisest, siis koos Pätsi-juhtumiga viib see vägisi mõtted sellele, kuidas ja millisena mõtestab Kaljulaid presidendi rolli ühiskonnas. Me kõik teame, et presidentuur on tänapäeval siiski üdini sümboolne, eelkõige tähendust kandev amet, millega ei kaasne ju tegelikku riigijuhtimist (kui tõesti võimalikud sõjaolud kõrvale jätta).

President on sümbol ilma erilise praktilise tähenduseta. Presidentuur seisneb otsata hulgal sümboolse tähendusega aktides, nagu kõik need kohtumised, lindilõikamised ja muud tseremooniad. Presidentuuriga käivad kaasas ja kannavad ühist tähendust ka kõik need rituaalid, mida olemasolev harjunud ootama ja jälgima. Need on selle sümboli osa.

Nüüd on meil president, kes on asunud ise seda sümbolit lammutama. Võimalik, et tal õnnestub presidentuur täita mingi uue sisuga, anda sellele mingi uus tähendus, uus tugev sümboolne jõud. Aga ma ei näe seda seni veel. Ma vaatan praegu meie presidenti, ja ma ei näe presidenti. Näen lihtsalt sümboolset intelligentset daami, kes justkui ei mõistaks, mis jaoks, kus ja mis rollis ta on.

kirjad üle poole antud häälest: Hanilas, Kullamaal, Lihulas, Noarootsis, Ridas ja Vormsis. Analüüs näitab ka seda, et osalenud kohalike erakondlike nimekirjade edukus oli maakonna keskmisena 63 protsenti. Valimisliitude nn edukuse protsent oli 86.

Ühinenud omavalitsustes on valimisliitude koondumine erakondade kohalike nimekirjade vastu keerulisem. Sest erakonna nimi kui selline on ühendaja. Pole aga üldse võimatu valimisliite ühendada just valimisliidu kui osalemise vormi kaudu.

Vabaerakonna eelnõu eesmärk on kohaliku demokraatia toetamisega vähendada erakondade rahastamist riigieelarvest, mis arvutatakse vastavalt parlamendivalimiste tulemustest.

Samuti soovime muuta poliitika töö rahastamise sihtotstarbeliseks. Nimelt ei pea erakonnad praegu esitama raha saamiseks ei taotlusi ega ka visioone, kuidas kavatsetakse toetust kasutada. Peame õigeks, et iga riigieelarveline eraldis oleks kõigile osapooltele ühetaoline.

Pakume võimalusi Eesti demokraatia arendamiseks, et just kohaliku kogukonna võimalused ja roll omavalitsuse ülesannete suunamises ja juhtimises suureneks. Meie üleskute seni omavalitsuspoliitikat alustada püüdnud tegelastele on: palun, liigume üheskoos kogukondliku, paremini tasakaalustatud Eesti poole. Omavalitsusi ei saa juhtida Tallinna parteikontoritest, nad peavad end ise juhtima.

Läänemaa sai esimese toitumisnõustamiskeskuse

Kahe naise mittetulundusühing Terviseeadlik Läänemaa avas eile Haapsalus oma nõustamiskabineti, kust saavad inimesed toitumisnõu.

Kabinetti peavad Ülle Tammesalu (seisab vasakul) ja Ingrid Koppel (istub laua taga), kes mõlemad on teinud elus pöörded ja õppinud nüüd toitumis- ja tervisenõustajaks. Eile keskpäeval toimunud piduliku avamise järel saabusid vastuvõtule ka esimesed kunded.

„Meil on personaalne toitumisnõustamisteenus, mis on kooskõlas Eesti tervise arengu instituudi ja Eesti toitumisnõustajate ühenduse soovitustega,” ütles Tammesalu. „Meie soovitusel on teaduspõhised.”

Personaalse toitumisnõustamise esimene kohtumine maksab 20 eurot ja see kestab poolteist tundi. Enne peab nõustamisele tulija pidama kaks päeva toitumispäevikut.

Järgmiste kohtumiste hind on 15 eurot. „Asjalikul inimesel, kes tahab muutuda, läheb paari aasta jooksul vaja 3–4 kohtumist,” ütles Koppel. **TARMO ÜUEMAA**

ARVO TARMULA

Märt Jemmer.

Läänemaale võib tulla elektri püsitasu

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Elektrilevi tahab kehtestada püsitasu majapidamistele, kus on tarbimine olematu või väga väike. Ka Läänemaal elektrivõrgu firma Imatra Elekter võib teha sama.

„Püsitasu kehtestamise asjus ei ole me veel oma lõpliku seisukohta kujundanud, kuid pigem oleks püsitasude kehtestamine mõistlik, sest see võimaldab õiglasemalt jagada tarbijate vahel kulusid, mis on vajalikud elektrivõrgu hooldamiseks ja renoveerimiseks,” nentis Imatra Elektri juhatuse esimees Märt Jemmer.

Hind langeb

Elektrilevi tahab kehtestada 2–Seurose püsitasu majapidamistele, kus on aastane tarbimine väiksem kui 250 kWh.

Elektrilevi nõustus konkurentsiameti nõudmisega ning esitas taotluse võrguteenuse keskmise hinna langetamiseks 6,7 protsenti 1. juulist. Kuna võrgutasude osakaal moodustab lõpphinnast 50–55 protsenti, peaks keskmisele kodutarbijale elektri lõpphind langema 3,6 protsenti.

Elektrilevi võrgutasude langetamine vähendab ka Läänemaal toimetava Imatra Elektri võrgutasusid. Kui konkurentsiamet on Elektrilevi hinna kinnitanud, juhtub sama Läänemaal toimetava Imatraga.

Kulub kuid

„Praegu on veel vara öelda, millal ja kui palju muutuvad meie võrgutasud,” ütles Jemmer. „Ootame ära Elektrilevi võrgutasude kooskõlastamise, mille järel saame teada oma uue sisseostuhinna.”

Seejärel saab Imatra Elekter AS esitada konkurentsiametile oma taotluse uute võrgutasude kooskõlastamiseks. Kooskõlastuse menetluse aeg on 3–6 kuud. „Üldjuhul on see olnud kolm kuud,” nentis Jemmer. Seejärel lähevad need avalikustamisele.

RIIGIREFORM

TAI ei taha Haapsallu kolida

Tervise arengu instituudi (TAI) direktori Annika Veimeri hinnangul tähendaks sundkolimine Haapsallu suure tõenäosusega asutuse lõppu, sest TAI töötajad ei ole lihtsasti asendatavad ametnikud.

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Riigihalduse ministril Mihhail Korbil on plaan mitme Tallinnas asuva ametkonna kolimiseks maakonnalinnadesse. Korb plaani järgi tuleks pealinnast mujale viia 25 riigiasutust. Koos ametiasutustega läheb maakondadesse ka sadu töökohti. Korb on öelnud, et asutuse kolimisel läheb ametikohaga kaasa umbes iga neljas töötaja. Seega avaneksid teiste maakondade spetsialistidel uued ja huvitavad karjääri võimalused.

Korbi plaani järgi peaks Haapsallu kolima tervise arengu instituut. TAI direktor Annika Veimer ei ole sellest mõttest sugugi vaimustatud. Eialgu on muidugi tegemist vaid ideega, mis on üsna värske, kuid võimalikku stsenaariumit on TAI juba arutatud.

Veimer tõi näite hiljutisest kogemusest Soomes, kus 2012. aastal otsustati kolida Helsingis Kuopiosse Fimea, mis on ravimi-ametiga sarnane riigiasutus, millel on ka mõned terviseameti ja tervisetehnoloogiate hindamise funktsioonid. 2016. aastal tehtud analüüsi tulemusel sündis aga ot-

sus protsess poole peal peatada ja asutus Helsingisse tagasi viia.

„Ka meie ei näe, et selline kolimine õnnestuks, ilma et me kaotaks oma väärt töötajaid ja asutuse terviklikkust. Tervise arengu instituudi kõige suurem vara on meie inimesed. Just nemad määratlevad meie asutuse sisu ja olemuse,” rõhutas Veimer.

Ta selgitas, et TAI on praegu tööl 30 doktori- ja 88 magistri-kraadiga töötajat, kes on hariduse ja eksperditeadmised omandanud väga spetsiifilistel erialadel. „Meile võib ehitada uue maja ükskõik kuhu, pidades mõista-

gi silmas meie laboritele ja hoonete esitatavaid turva- ja erinõudeid, aga kui töötajad sinna kaasa ei tule, ei ole enam ka asutust,” nentis Veimer.

Inimeste valmisolek Haapsallu kolida on tema sõnul küsitav, nagu ilmselt ka Haapsalu võimalused kõik TAI töötajad koos pere-odega vastu võtta.

„Kuigi Haapsalu on nii mulle kui ka paljudele kolleegidele sümpaatne linn, ei mõtle me siiski tõsiselt asutuse kolimisele,” võttis Veimer teema kokku.

Suure ja spetsiifiliste vajadustega asutuse kolimise teeb küsi-

tavamaks seegi, et kinnisvarabüroo Apslund ühe omaniku Siim Saarevälja hinnangul pole Haapsalus ühtegi maja, mis TAI vajadustele vastaks.

„Pole neile sobivat ja tänapäevase energialahendusega hoonet. Aga linnas piisab muidugi tühje kruntide, kuhu saab ehitada sobiva hoone, ja ka hooned, mida saaks rekonstrueerida,” andis ta oludest ülevaate.

Korbi plaani järgi peaks EAS kolima Rakverre, maanteeamet Pärnu ja Riigi Kinnisvara AS Jõhvi. Haridusministeerium peaks kolima aga tagasi Tallinna.

Siin võiks olla sinu reklaam

tel 473 7222
www.le.ee

MOOTORSAAG ECHO CS-490ES

469€ **389 €**

Vaata echo-eesti.ee

ECHO

RAVE MÖÖBEL TEHASSEMÜÜK

PALGAPÄEVA OKSJON

Tulbi 4, Paralepa
14.-18. veebruar 2017
Oksjon lõpeb 18. veebruaril kell 14.

METALLVOODI MADRATSIGA
ALGHIND 1 EUR

SEKTSIOON BLADE 2
ALGHIND 1 EUR

TUMBA JANE
ALGHIND 1 EUR

DIIVANIKOMPLEKT BOHEME
3+2 ALGHIND 1 EUR

Boheme 3
225x104x89cm

Boheme 2
150x104x89cm

Rohkem infot www.ravemoobel.ee
TULE TEE OMA PAKKUMINE!

RAVE MÖÖBEL Tulbi 4, Paralepa (Haapsalu)
www.ravemoobel.ee / Tel +372 5814 7717

LÜGi kõnemeister on Johanna Liiv

LEMMI KANN
lemmi.kann@le.ee

Kolmapäeval peeti Läänemaa ühiskümnaasiumis Eesti 99. aastapäevale pühendatud kõnevõistlus, kus kõlas kümme isamaalist kõnet.

Läänemaa ühiskümnaasiumi ajalooõpetaja Kalle Lõuna, kes on üks ettevõtmise eestvedajaid, pidas võistluse eel hea sõnaga meele Haapsalu gümnaasiumi vilistlast Heino Noort, kes on muuhulgas Haapsalu gümnaasiumi vilistlane 1940. aasta lennust.

„Ma olen kindel, et ta on oma mõtetes täna meiega,” ütles Lõuna.

Heino Noore auhind

Kõnevõistluse võitjaid ootab autasu haapsallase Heino Noore stipendiumifondist.

LÜGi aulas kuulis eile kümnet väga erinevat isamaalist kõnet, mis varieerusid nii pikkuse, ülesehituse, sisu ja stiili kui ka ettekande poolest.

Eelmiste kõnevõistlustega võrreldes oli neis Kalle Lõuna sõnul aga üks läbiv joon: kuigi paljud neist juhtisid tähelepanu valukohtadele, mis gümnaasistidel südames, olid kõik etteasted peamiselt positiivse tooniga.

„Rõõmustas nooremate õpilaste esitus – siin on näha tulevikupotentsiaali!” ütles Lõuna pärast ettekandeid. Tema hin-

nangul oli seekordse kõnevõistluse tase üllatavalt kõrge.

Paremad kõned selgitas välja žürii, milles olid peale Lõuna ka LÜGi direktor Leidi Schmidt, eesti keele ja kirjanduse õpetaja Tiina Brock, raamatukoguhoidja Anneli Ilves ja Lääne Elu ajakirjanik Lemmi Kann.

Aastapäeval ettekandele

I koha vääriliseks tunnistati 10.H klassi õpilane Johanna Liiv (pildil) kõne eest „Eesti – rahu- või mõlluriik?”.

II koht kuulub Andree Pree-sile 12.R klassist, kelle kõne kandis pealkirja „2017 anno Domini”.

III koha sai 11.H klassi õpilane Marko Maisalu kõne eest „Pühendatud Eestile”.

Žürii otsustas välja anda ka kaks eripreemiat. Pidupäevakõne stiilipreemia sai Gert Kask 10.H klassist oma kõnega „Eesti kui väärtus” ja eripreemia positiivsuse eest pälvis 11.H klassi õpilane Liivia Lints.

Parimad kõned tulevad ettekandele 24. veebruari pidulikul jumalateenistusel Haapsalu toomkirikus ja Vabadussõjas langenute mälestussamba juures Lossiplatsil peetaval tseremoonial. Samuti kõlavad valitud kõned järgmisel kolmapäeval LÜGi aulas aktusel, kus autasustatakse ka kõnevõistluse võitjaid. Kõned ilmuvad Lääne Elus.

● 18 LÖHNA

Haapsalu õpilasfirma võitis messil eriauhinna

Õpilasfirma Meraky taotleb oma toodangule patenti.

MALLE-LIISA RAIGLA
info@le.ee

Kristallikujulisi seepe valmistav Meraky on saanud kõigist õpilasfirmadest enim meediakajastust. Peale Lääne Elu on õpilasfirmast kirjutanud ka Postimees ja Teabeleht.

„Tore oli kuulda, kui inimesed tulid juurde ja ütlesid, et ah teie oletegi need, kes seda seepe valmistavad, ja et nad olid meist juba kuulnud,” rääkis Läänemaa ühiskümnaasiumi 10.M klassi õpilane Jarita Maaria Rintamäki, kes teeb firmat koos Elis Aksli ja Anette Nodaperaga.

Selleks et enam kui kaheksa õpilasfirma seast silma paista, olid nad rõhku pannud boksikujundusele, mitte ei olnud valgel taustal nagu paljud. Samuti olid nad seebid pakendanud kinkekarpidesse. Neil vedas ka asukohaga, sest nende boks asus Kristiine keskuse esimesel korrusel küllaltki käidavas kohas.

Tüdrukute sõnul andis laadal hea kogemuse ka innovatsiooni võistlus, kus pidi laval rääkima, miks just nende toode on uuenduslik.

Seepide vastu tundsid huvi paljud ja neid telliti. Laadal

Läänemaa ühiskümnaasiumi õpilased Jarita Maaria Rintamäki (vasakult), Anette Nodapera ja Elis Aksli pidid messil oma toodangut müüma ja žüriile esitlema.

PEETER LANGOVITS

müüsid Meraky liikmed 35 seepi. Seebid on kristallikujulised, põhjast enamasti 8 cm, väiksemad 4 cm diameetriga ja valminud käsitööna.

Seepe on 18 lõhnaga. Populaarsemad lõhnad on valge tee, apelsin ja kookos.

Neli seepi on saadetud näidiseks Roots. Tüdrukud soovivad

firmaga kindlasti edasi tegelda ja hakata seepe ka eksportima. Esi-algu oli tüdrukutel kogu rõhk põneval kujul, kuid nüüd on klientidelt tulnud tagasisidet, et seepidel on mõnus masseeriv toime.

Möödunud aasta lõpus hakkas Meraky oma seepi patenti-ma. Nüüd on tüdrukud enese sõnul saanud vastuse, et nende

tööstusdisaini lahendus on vastu võetud, kuid neil tuleb saata ka toote joonised ja värvid.

Õpilasfirma loodi möödunud aasta 1. novembril.

Innovatsioonikeskuse Innokas juures tegutseva Meraky juhendaja on Angela Leppik ja mentorid Irma-Liisu Eberle, Indrek Kask ning Eva Ladva.

LÄÄNEMAAL AITAB SINU ÄRIL KASVADA TELIA IT-MEESKOND

“Tere! Mina olen Rain Koor, Telia IT-spetsialist Läänemaal. Et saaksid rahulikult oma äri kasvatamisele keskenduda, pakub Telia Töökohtade Haldusteenust alates 25 € eest kuus. Olenemata ettevõtte suurusest tegeleme personaalselt iga kliendiga.”

Vaata lähemalt: telia.ee/ari/ithaldus

Haapsalu kanged talisuplejad koos Saksa ajakirjaniku Monika Hippega (vasakult teine) loojanguvalguses jääaugu ääres.

● MADU JA HAAPSALU SALL

Läänlased meelitasid Saksa ajakirjaniku jääauku

Esmaspäeval ja teisipäeval käis Läänemaal, sh Haapsalus Lõuna-Saksamaalt pärit vabakutseline reisi-, loodus- ja kultuuriajakirjanik Monika Hippe.

MALLE-LIISA RAIGLA
info@le.ee

Hippe tuli vaatama jääteed, aga Läänemaa turismiedendajad ei lasknud võimalust käest ja korraldasid talle kahe päeva programmi, mille nael oli suplus jões merevees.

Kohalikele tundub jäätee tavaline ning see teeb elu talvel mugavamaks. Ajakirjanikule aga, kes on pärit piirkonnast, kus talve eriti ei ole, on jäätee eksootiline ja üldse mitte harjumuspärane.

„Suusatamine on pidevalt ajalehes, aga talisuplus ja jäätee on väga erilised, mida saab teha ainult siin, Põhja-Euroopas,” rääkis Hippe Lääne Elule. Hippe töö on otsida põnevaid talviseid reisisihtkohti Saksamaa, Austria ja Šveitsi ajakirjade lugejaile.

Dirhami kalakohvikus

Hippe sõnul nägi jäätee kohati välja nagu tavaline tee – pruun ja räpane –, kuid seal kehtisid omamoodi huvitavad reeglid. Näiteks see, et turvavöö ei tohi kinni olla.

„On väga võõras, kuid põnev ette kujutada, et istud autos, kuid oled keset vett,” rääkis Hippe.

Läänemaa Turismi juhi Annika Mändlaga (vasakul) jääteel.

Enne merele minekut näitas jääteemeister Raivo Õiglas, kuidas kontrollitakse tee turvalisust, kuidas jäässe auke puuritakse, et selle paksust kontrollida, ja kuidas teed ette valmistatakse.

Ometi ei möödunud teekond ajakirjanikul pelgalt edasi-tagasisõiduga, vaid Noarootsis kohtus ta kohalikega, perekond Vaht-ratega, kelle elu jäätee lihtsamaks teeb, samuti nägi ta nende kodust lemmikloomafarmi. Maismaad mööda on Noarootsist Haapsallu 40 kilomeetrit, jäätee teeb selle ligi kümme korda lühemaks.

„Nägi teistmoodi kohalikku peret,” ütles ajakirjanikule suunajuhiks olnud Läänemaa Turismi juht Annika Mändla.

Hippe kirjeldas hirmunult, kuidas talle Otsa talus madu ümber kaela pandi.

Pärast perekonnaga tutvumist käis Hippe Dirhami kalakohvikus, kus valmistis kokk Joel Kannimäe talle eine ning tutvustas sealset loodust.

Enne tagasitulekut Noarootsist viis rallikorraldaja Kalle Kruusma Hippe Ladaga jäärajale sõitma.

„Ralli jäärajal oli väga põnev,” ütles Hippe.

Hiljem tutvustas ajakirjanikule Haapsalut muuseumijuht Anton Pärn.

Tõukekelgumatk merel

Esimese päeva lõpetas Hippe millegi täiesti teistsugusega, mida ei ole tal varem olnud võimalik omal nahal järele proovida. Nimelt läks Lõuna-Saksamaalt pärit ajakirjanik esimese reispäeva lõpuks koos mitme kohaliku naisega jääauku talisuplema. Jäa-augus ujumine ei võtnud kaua: vette, tiir ümber augu ja uuesti veest välja. Rohkem võttis aega augu jääst puhastamine, et üldse ujuma saaks minna, ja riie-tumine.

„See oli suurepärase, kuigi ma kartsin enne väga,” rääkis Hippe. „Näed musta auku enda ees, mis on väga-väga külm. Selleks et sinna minna, peab vapper olema, aga pärast ujumist on tunne suurepärase. Tundsin ennast entusiastlikult ja puhanult.”

Oma teisel päeval Läänemaal läks Hippe tõukekelgumatkale, tutvus Vormsi jääteega ja Haapsalu salliga. Monika Hippe on pärit Chiemsee-äärsest Prienist Lõuna-Saksamaal Austria piiri lähedal. Hippe kirjutab väljaandes Stuttgarter Zeitung ja Austria ajakirja Standard.

Loomaarsti märkmed

86. osa

ANN MARI
ANUPÖLD
Piirsalu
loomaarst

Selgeltnägija

Mu töös on päevi, mil tundub, et olen võlur. Kohati pikkadest päevadest hoolimata suudan veel poole ööni igasuguseid olusid spontaanselt lahendada, kuigi silmad justkui vajuvad juba kinni ning aju vist juba mitu tundi tagasi lõpetas kehaga koostöö ja ratsionaalse mõtlemise oskuse. Siis on päevi, mil tahaksin olla võlur. Saaks jalad seina peale panna ja päev otsa logelda, sel ajal kui kõik hädalised mingi võlukepike abil terveks saavad. Või looksin lausa enda maagilise koopia, kes minu eest töö teeks? Või kaks? Või kolm? Kas või mõni kratt kuluku marjaks, kui muud meeleid ikka kohe üldse ei saa.

Mitu teisikut teil vaja oleks, et elu muhedamaks muutuks? Kõigest hoolimata aga on parimad need päevad, kus ma justkui midagi erilist ei teegi, aga patsiendi omanikele olen nagu valges kitlis (või siis sõnnikustes tunkedes) selgeltnägija. Sest kuidas ma muidu nii täpselt teaksin kõiki neid asju, mis nad mulle rääkimata jätavad?

Hiljuti oli mul probleeme ühe kroonilise kõhulahtisusega kassiga. Igatpidi üritasin ma tema probleemidest jagu saada. Esialgu kahtlustasime parasiite, kuid ussirohu ei olnud kasu mitte midagi. Siis mõtlesime soolepõletikule, aga vereproov näitas, et põletikku ei ole. Ükskõik, mida ma ka ei teinud, kord oli kassil seedimine korras ja siis jälle korrast ära. Lõpuks jäi diagnoosina üle vaid toidutalumatus. Selgus, et kassil on hiljuti toitu vahetatud, ja see võis isegi probleemi algusajaga kokku langeda. Kuna tegemist oli küllaltki paksu isendiga, oli ta dieedile pandud. Kuigi tundus ebatõenäoline, et kvaliteetne toit peaks kassi seedimise sassi ajama, katsetasime ka selle vahetusega. Edutult.

Kuigi olin seda juba kümme korda küsinud, proovisin ka sel visiidil uuesti teada saada, kas kass ikka kohe kindlasti mitte midagi muud peale oma kröbinat ei söö. Kas lapsed ja vanaema talle midagi ei poeta? Ühest ta midagi kätte ei saa? Kompostihunnikust kas või? Siiani nõutult päid raputanud omanikud jäid viimase küsimuse peale kõhklema. Nojah, kompostihunnikus on kassi küll nähtud viimasel ajal vähe sagedamini, jah... Sel korral ei saanud omanikud koju kaasa mitte uut ravi, vaid ehitusjuhised. Järgmiseks nädalavahetuseks oli kompostihunnikule kast ümber ehitatud ja läks veel paar päeva ning kassi kõhulahtisus oli lahendatud. „Kust te küll teadsite?” päris omanik minult telefoni teel rõõmsalt. Eks abiks oleks ikka, kui loomi ja inimesi kõikvõimalikes asjades kahtlustada. Kuigi kompostihunnikud on üldiselt koerte meelispaik, ei ole ju välistatud, et kass on oma pere labradorilt mõne suurema lolluse selgeks õppinud, et dieedistamisest tühja kõhtu täita.

Kui minu kolmas silm ennast parasjagu suleb, võin sellest hoolimata rahulikult edasi toimetada, sest kindlasti on mõni teine selgeltnägija käepärast, kes aitab mu patsiente õigele teele. Eelmisel aastal sattus kliinikusse üks koer, kes oli õnnetult auto alla jäänud. Vanemal loomal olid trauma järel lahtine luumurd ja suured vigastused pea piirkonnas. Kliinikusse jõudes oli koer teadvusetu, hoides eluga vaid veel õhkõrna ühendust. Omanikud olid üldiselt juba valmis eutanaasiaks, kuid selgitasid mulle, et olid igaks juhaks ka pere sensitiiviga telefonitsi ühendust võtnud. „Ta näeb koera pea kohal suurt musta laikku,” seletas peremees mulle, „aga hing on veel sees.” Noogutasin ja hingasin kergendatult välja. Vähemalt ei nähtud koera kohal mingeid vaime, mida olnuks mul vaja hakata välja tõrjuma.

Laiulatuslikele oskustele vaatamata jääb minule ja ilmselt ka enamikule mu kolleegidele küllaltki kauaks see telefoni teel ravimise kunst. Kahtlustan aga ka, et meil lihtsalt puudub soov seda maagiat edasi arendada, sest ükskõik, mispidi me ka ei prooviks, ei suuda omanikud ikka kodus oma lemmikuid õigesti diagnoosida. Selgub, et see kuus aastat kõrgharidust, mis me läbi peame kutsetunnistuse saamiseks, pole siiski päris maha visatud aeg.

Alles hiljuti helistas mulle üks proua, kes oli oma kassil südamehaigust diagnoosinud. Loom pidavat raskelt hingama. „Teate, mul on mõnikord samamoodi, kui vererõhk väga madalaks läheb, ma tean neid asju,” selgitas proua mulle telefoni teel. „Oodake, ma panen telefoni korra kassi lähedale, siis saate kohe aru,” jätkas proua ja enne kui ma veel jõudsin protestida, oli telefonitoru juba Miisule edasi antud. Raputasin vaikselt pead ja jäin taustamuusikaks Miisu kähisemise kõrvalt teiselt poolt toru tulevat Elmari raadiot kuulama.

Kullamaal esinesid noored muusikud

Laste ja noorte kultuuriaasta puhul esines laupäeval Kullamaal Eesti noorte vaskpilliansambel Tuulisbrass.

Tuulisbrass astus üles väga nõudliku, mitmekesise ja huvitava kavaga, mis eeldas kõrget taset.

Et tegemist polnud just igapäevase ansamblikooslusega, siis mõni selgitav sõna sel teemal. Vaskpilliansamblite tekke-loos mängis olulist osa meie põlise naabri Venemaa kultuuri- ja muusikaelu. 1840. aastal asuta-

tud Venemaa muusika ühingu ning paar aastat hiljem ellukutsutud Peterburi konservatooriumi tegevus pani aluse säärase koosluste tekkele. Olgu mainitud, et mõlema institutsiooni patroon oli Venemaa suurvürstinna Jele-na Pavlovna, keiser Aleksander I venna Mihhaili abikaasa, kelle vanaema, Württembergi printsess Auguste Karoline põrm puhkab Kullamaa kirikus.

Eesti noorte vaskpilliansambel Tuulisbrass esines Kullamaa kultuurimajas koosseisus Villem

Süvari ja Martin Einmann (trompetid), Mariel Oserov (metsasarv), Karl Abro (eufoonium) ja Toomas Oskar Kahur (tuuba). Kõik noored muusikud õpivad Tallinna muusikakeskkoolis ja Nõmme muusikakoolis ning nende juhendaja ja mentor on kauaaegne rahvusoperi Estonia trompetist Aigar Kostabi.

Põnev teadasaamine kontserdilistele oli, et noor trompetimees Martin Einmann, kes peale instrumendiõppe Nõmme muusikakoolis laulab ka Estonia

poistekooris, on Kullamaa juurtega. Tema vanaisa on nimelt akadeemik ja maalikunstiaja professor, Kullamaal Laukna külas sündinud ja omaaegses Silla koolis õppinud Eduard Einmann.

Kontserdi kavas olnud muusikatükid olid mängitud säravalt, hoogsalt ja igati väärilt. Kahju vaid, et noorte kultuuriaastale pühendatud kontserdil ei olnud Kullamaa keskkooli lapsi ega noori.

LOIT LEPALAAN
Kullamaa kultuurijuht

ŠKODA FABIA STYLE

ERIPAKKUMINE al 10 390 €

ÖKONOOMNE JA PRAKTILINE. Keskmine kütusekulu 4,6-4,7 l/100 km. Suurim pagasiruumi maht omas klassis - kuni 1150 l.

STIILNE. Red Dot Disainiauhind, 15 kerevärvi - 125 värvikombinatsiooni!

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

SOODNE PIDADA! Škoda on soodsaimate ülalpidamiskuludega automark Eestis! (TNS Emor, Car Brand Health Estonia 2014-2016)

TIPPTASEMEL VARUSTUS! Fabia Style'il on üle 20 turvalisus- ja mugavusvarustuselemendi nagu konditsioneer, esiistmete soojendus, pardakompuuter, Start-Stop funktsioon, kiirushoidik, elektrooniline juhitavuskontroll ESC, värvilise puutetundliku ekraaniga raadio "SWING", 6 turvapatja, tehase alarm, kaugjuhtimisega kesklukustus, Function-pakett jm.

300

Škodat Eesti laos
kampaania.skoda.ee

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • auto@skoda.ee
ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee
Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@astaauto.ee
Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee
Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee
Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee
Warma Auto OÜ • Kuressaare, Tallinna 82a • Telefon: 4530 120 • info@warmauto.ee

www.skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

Available on the
App Store

Get it on
Google play

facebook.com/skodaest

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:
Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetis 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e-post info@le.ee
Kodulehekül: www.le.ee

Peatoimetaja Andrus Karnau
Toimetajad Kaie Ilves, Lemmi Kann,
Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Oumaa
Reklaam reklaam@le.ee
Küljendaja Tiina Liiv
Korrektor Heli Tammik
Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja Merilin Sellik
Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk
Raamatupidaja Vilma Hooel
Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod
Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus- laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahti- selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv puu 35; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kami- napuud ning pakitud turba- ja pui- dubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3 m küttepuid (hall lepp, kask, saar) koos kohaleveoga. Hind kokku- leppel. Samas müüa saetud-lõhutud küttepuid mitmes pikkuses (hind al 27 €/rm). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalaua ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Puidubrikett 960 kg alus 149 €. Pui- dugraanul 990 kg alus 185 €. Roh- kem infot kodulehelt balticpellet.ee või tel 5891 5954. Hinna sees koju- vedu Läänemaal.

Müüa toored halupuud 30–60 cm (lepp, must lepp, saar, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa 6 ja 8 mm puidugraanulit. Tel 507 8596.

Müüa seemned siseturul. Tel 517 4989.

Lõhutud küttepuid, kuiv kask 50 cm, toores lepp. Tel 5615 8461.

OST

Musta ja värvilise vanametalli kok- kuost aadressil Tööstuse 11, Haap- salu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Ostan või rendin ajaloolist kalapüü- giõigust. Kõik pakkumused oodatud. Tel 5857 5060.

AUTOD

Müüa 4 VW velgedel rehvi, moot 185/65/14. Hind 100 €. Tel 5341 2912.

Ostan avariilisi autosid (Daewoo Lan- nos, Hyundai Accent, Opel Vectra 20, Volvo 240, 244, 940, 740). Tel 5627 4404.

Müüa sõiduauto Citroën „Xsara“ 2004. a. Tel 5390 2240.

REKLAAM

Reedel, 17. ja laupäeval, 18. veebruaril Rannarootsi keskuses puuvillase voodipesu SUURMÜÜK. Pakume kõike, mida sinu voodi vajab!

Kirju tekikott al 9,30 €, kirju voodilina al 5 €, kirju padjapüür al 1,50 €.

Tutvu meie valikuga www.votex.ee

PANE TÄHELE! Ostes vähemalt 35 € väärtuses kaupa, saad kingituseks teki!

KINNISVARA

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl- lumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Ostame põllu-, heina- ja metsa- maad. Parim hind. Tel 506 9600.

Soodne ja korralik ööbimiskoht kaugõppijale Tartus. Tel 506 5779.

Müüa 1toaline korter Uuemõisas 2/1. Maakleri tel 517 8676, 472 0830. Omanik tel 5648 8734.

TEENUS

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe- va nädalas. Välismaal omandatud pikaagegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korus- majade trepikojad jm. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaas- plastist septikuid ja mahuteid. Kae- ve- ja planeerimistööd kopplaaduri- ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi- töid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toredaks ja meel- dejäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Läänemaa Jäätmejaam viib teie majast, korterist soodsatel tingi- mustel ära olme- ja ehitusjätmed, mööbli, elektroonika, metalli jms. Äravedu konteineritega 10–30 m³. E–R 9–17. Tel 5668 1436.

Trepid ja treppide valmistamine. Töö kiire ja kvaliteetne, tasuta konsultat- sioon. https://www.facebook.com/Tre- piabi/ Infotel 5560 1008. Risto

Teostame korterite ja eramajade kõiki sisetöid, sealhulgas väiksemaid remonditöid. Küsi julgelt lisainfot tel 5632 7955.

Viin ära teie majast, korterist ja keld- rist kodumasinaid, vana mööblit, me- talli, ehitusprahti jms. Lammutustööd. Veoteenused. Tel 5802 9660.

Kaev- ja planeerimistööd kopplaa- duri ja ekskavaatoriga. Tel 507 8596.

Ootame hinnapakumust ehitustöö- deks: eeskoja ehitamine, sokli kroh- vimine, rõdupiirete vahetamine, vee- rennide paigaldus, podestid ja käsi- puud. Tööd Ridala vallas Panga külas. Info tel 5345 0157.

Rakkekaevude kaevamine, puhasta- mine ja remont. Rõngaste vahetami- ne. Tel 557 4792.

Nõelravi Läänemaa haigla poli- kliinikus. Näidustused: pea-, kaela- ja seljavalu, lihasepinged, kolmiknärv- valu, näonärvihaigus, unetus, äre- vus, stress, bronhiaalastma, kõhuki- nus, menstruaalvalud, suitsetami- sest loobumine. Eelregistreerimine tel 503 2504.

TÖÖPAKKUMINE

Timberston Ehitus OÜ otsib oma meeskonda • **RAIETÖÖLIST** ja/või **RAIEBRIGAADI** • **KOGEMUSTEGA EKSKAVAATORIJUHTI** (roomikeks- kavaatorile) • **MINILAADURIJUHTI** (CAT 380 lintidega; võsaafreestööd; vajalik C-kategooria juhiluba; vajalik laaduriga töötamise kogemus). Lisa- info tel 565 5342 või saada oma CV e-aadressil info@timberstonehitus.ee.

Baltic Forest OÜ Paikuse saeveski pakub tööd kogemustega **ketassae- operaatoritele**. Töötasu kuni 1800 eurot kuus (bruto). Töö soojustatud hallis. Info info@balticforest.ee, tel 5664 9289.

Ehitusfirma **Helm OÜ** otsib oma ri- dadesse töökaid ja kohusetundlikke **ehitus- ja abitöölisi**. Saada oma CV e-aadressil Info@helm.ee. Kirjutage, milliseid töid oskate hästi teha.

AS Torf pakub tööd ekskavaatori- juhile Laiküla turbatootmisalal. Hu- vi korral palume CV saata e-aadres- sil info@astorf.ee.

Pakun tööd korralikule **kokale**. Töö vahetustega. Pidev töö. Tel 517 1276.

Vajame vanemmüüjat. Fra Mare Thalasso Spa väikeses poes on müügil esmatarbekaubad ja suveniirid. Vanemmüüja ülesandeks on poe töö organiseerimine, taga- maks klientide sujuv teenindamine ja rahulolu. Kandideerimiseks saada CV e-posti- ga sekretar@framare.ee. Info tele- fonil 472 4602.

METS

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**. Tel **511 0415** ja **517 9866**.

Ostan metsakinnistuid looduskaitsealal khvmpk@gmail. com, tel 5343 5218.

PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KULTUURITEATED

• **TERVIS JA SPORT**
Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €. **Veebruarikuu eripakkumine** – sel- jahooldus isesoojeneva mudaga 50 €. Näomassaaž ja mask 30 €. Mani- küüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee. **Spaahotelli Laine vee- ja sau- nakeskus** avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414. • **TANTSUÕHTUD**
Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23, R–L 12–24. L, 18. veebr kl 20 mängib ansam- bel Coco. Tel 472 4605, 503 7289. www.framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. R, 17. veebr kl 20 tantsuõhtu, män- gib Rain Poolen. L, 18. veebr kl 20 tantsuõhtu, mängib ans Principial. Peo- ja peielauad, küsi pakkumist!

• **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses 16. veebr kl 18; 19. veebr kl 17 film „Viiskümmend tumedamat varjun- dit“, pilet 4 €. 16. veebr kl 20.15 film „Resident Evil: Viimane pea- tükk“ 3D, pilet 4,50 € + prillid 1 €. 17. veebr kl 18.30; 19. veebr kl 15 film „Sangarid“, pilet 4 € Piletilevis. 20.–21. veebr kl 19.30; 22. veebr kl 11 (Beebikino seanss); 24.–25. veebr kl 14 film „Sangarid“, pi- let 4 €.

• **KULLAMAAL**
Kullamaa kultuurimajas 16. veebr kl 18 Jaak Ellingu filmiõhtu. Peeter Simm „Puud olid...“. Filmiõhtu kõigile tasuta. **Kullamaa kultuurimajas** 18. veebr kl 18 Seasaare teatri ko-

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada **LÄÄNEMAA KRIISIABIKEKUSE** NÕUSTAMISKABINETIST Kastani 7, 90508 Haapsalu.

Esmane psühholoogiline nõustamine ja kriisiabi: E–L – aeg kokkuleppel, tel 515 9572.

Holistiline psühhoteeraapia / TRE – tel 515 9572.

TRE (Trauma Releasing Exercises – trauma vabastamise harjutused) Kriisiabi tel – 5393 5121, 515 9572.

Esmane juriidiline õigusabi E 10–12.

Info ja eelregistreerimine tel 475 7555, 515 9572.

Meie koduleht www.hot.ee/kriisiabikeskus/

Vähekindlustatud inimestele on nõustamisel omaosalus 5 €; eriolukordade puhul tasuta (KOV toetuse korral). Soodushinnad on õpilastele, pensionäridele. Väljaspool vastuvõtuaega helistades jätke oma teade ja tel nr automaattvastajale 475 7555, Teiega võetakse ühendust.

Lääne Elu toimetus

Haapsalus Posti 30

(II korrus)

avatud E-R kl 8.30-17.

Tel 473 7111, 473 7222,

e-aadress info@le.ee.

Loe veebis www.le.ee

möödiaõhtu „Ükskord juhtus nii“. Pilet 7 eurot, müügil enne etenduse algust kohapeal.

• **KONTSERT**
Haapsalu kultuurikeskuses 17. veebr kl 19 kontsert Helin-Mari Ar- der & Andy Fite (Eesti-USA), pilet 7 € Piletilevis, 10 € kohapeal.

• **TEATER**
Haapsalu kultuurikeskuses 18. veebr kl 19 Vana Baskini teatri la- vastus „Õnnumbrid“, piletid 15 ja 13 € Piletilevis.

• **KOHTUMINE**
Läänemaa keskraamatukogus neljapäeval, 16. veebruaril kell 17.30 kohtub lugejatega poetess Doris Kareva.

• **RAAMATUKOGU**
Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15. P su- letud. Igal laupäeval kell 11 on las- teraamatukogus jutuhommik. Raa- matulaenutuspunkt sotsiaalma- jas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. **Raamatukogu teenindus- saalid on neljapäeval, 23. veeb- ruaril ja laupäeval, 25. veebrua- ril avatud kell 10–15, 24. veeb- ruaril on raamatukogu suletud.** Vaata www.lib.haapsalu.ee.

• **NÄITUSED**
Lasteraamatukogu (Wiedeman- ni 11): aabitsanäitus „Eesti aabit- sa lugu“. Tiia Toometi 70. sünnipäe- vale pühendatud väljapanek. Ridala keraamikaringi laste tööd „Linnud“. Poola illustraatori Marianna Okle- jaki illustratsioonide näitus „Imed kääride ja paberiga“. **Haapsalu kunstikooli galerii** (Jaa- ni 2) avatud T–R 14–18 ja L 12–16. I, II ja III kursuse õpilastööde näitus. Lisaks ringi ja ettevalmistusrühma tehtud keraamika. Tasuta. **Keskraamatukogu** (Posti 3):

lugemissaali fuajees fotoklubi foto- näitus „Naine meie keskel“. Lugemis- saali seintel Helen Lemberi fotonäitus „Tehnokraatlik ühiskond ja pärisole- mine“. Egge Edussaar-Haraku näi- tus „Ennevanasti“. Väljapanek „Meie võitlus 1918–1920“ ja lugemissaa- li fuajee vitriinis on väljapanek „Triip ja Täpp“.

Spaahotelli Laine fuajee galeriis (Sadama 9/11) Liivi Paisi maalide näitus „Omamoodi omad moonid“. **Haapsalu pitsikeskus** (T–R 11–16, L 11–15) Näitus peakatetest „Pea asi on peaasi“.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): Läänemaa ühiskümnaasiumi õpi- laste näitus „Kummardus Andy Warholile“.

Kullamaa kultuurimaja galeriis helilooja, koorijuhi ja organisti Roman Toi juubelinäitus.

• **MUUSEUMID**
Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) K–P 11–17. www.salm.ee. **Haapsalu raekoda** (Kooli 2): K–P 11–17. www.salm.ee. **Lihula muuseum** talvehooajal ava- tud ettetellimisel. Info muuseum@lihula.ee või tel 523 4303.

Raudtee- ja sidemuuseum: R–P 11–16. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muu- seum R–P 11–16. www.salm.ee. **Rannarootsi muuseum** avatud T–L 11–16. www.aiboland.ee.

18. veebruaril kl 12–15 Peretal- vepäev Rannarootsi muuseumis. Päeva juhib ja muusikat teeb ansambel Väliharf.

Hanila muuseum: avatud ettetelli- misel, tel 5333 8586, www.hanilamuuseum.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee.

Rõude muuseum avatud ettetelli- misel. Tel 5597 4773.

TEENISTUS MEIE LASTE MÄLESTUSEKS

laupäeval, 18. veebruaril kell 16

Oleviste kirikus.

Loeme ette meie hulgast lahkunud laste nimed ja süütame küünlad.

Teenistusel kõlab muusika Estonia Seltsi segakoori, Kristjan Üksküla ja keelpillitrio Fresh esitluses.

Teenistust juhatab Oleviste koguduse vanempastor Siim Teekel.

Vanemate soovil on võimalus oma last nimeliselt meenutada. Selleks palume ühendust võtta e-aadressil info@hingesillad.ee (võimalusel enne 11. veebruari).

Esimene mälestusteenistus oli 2016. aastal, pühendatuna rahvusvahelisele vähihaigete laste päevale, 15. veebruarile. Sellest aastast alates on teenistused pühendatud kõikidele meie hulgast liiga vara lahkunud lastele vanusest ja lahkumise põhjusest olenemata.

Lisainfo: hingesillad.ee

MTÜ Hingesillad

Siiras kaastunne Leo Veismanile abikaasa

EESI

kaotuse puhul.

Vambola

Kallid Jane, Hedi ja Hanna. Avaldame kaastunnet

HELMİ KREINTALI

surma puhul.

Mare ja Marju

Südamlik kaastunne Anne Mahonile armsa

ema

kaotuse puhul.

Haapsalu Täiskasvanute Gümnaasium

Avaldame südamlikku kaastunnet Aino Raele kalli

ema

kaotuse puhul.

Töökaaslased ASi Favor Taebla pulbervärviüksusest.

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korra- st 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korra- st 2,58 €; töötamine 1,94 €. Kood 1 €. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matusetade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 €/kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

ARVO TARMULA

Rannarootsi muuseumis tuleb kolmas perepäev

„Sel aastal on äkki jääd kah,” lootis Rannarootsi muuseumi peavarahoidja Anu Raagmaa sellele viidates, et eelmistel aastatel on ilmataat enne perepäeva mõne vingerpussi visanud.

Laupäeva keskpäeval algaval ja kolm tundi kestval talvisel perepäeval pakutakse kõige rohkem tegevust lastele. Muuseumi näitustemajas on lastele töötuba, kus saab Triin Jugapuu juhendusel meisterdada. Kell 12.30 ja 13.30 algab lastele aaretejaht. „Jääkarussell tuleb ka,” lubas Raagmaa.

Väikese tasu eest saab rentida tõukekelkusi, millega Haapsalu Tagalahel tiirutada.

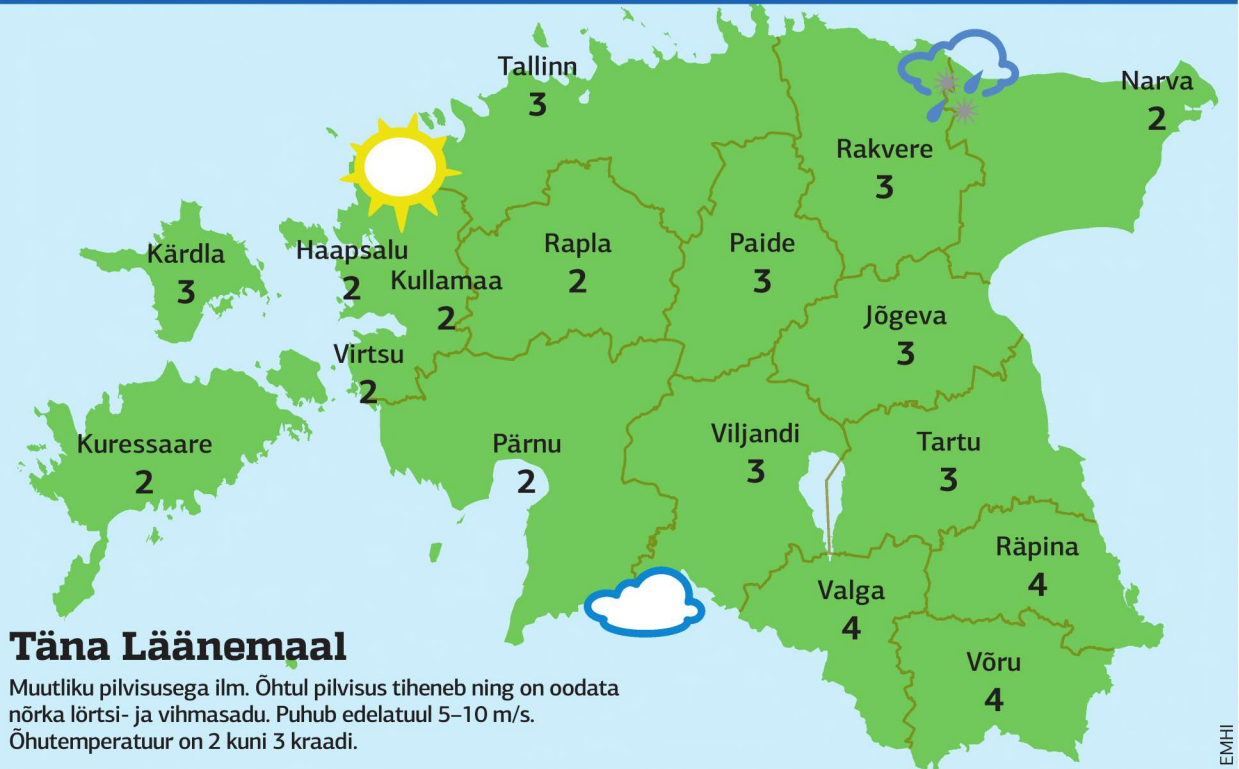
Täiskasvanuil on võimalus kl 12–13 osaleda viktoriinis. Ei puudu ka kohvik ja hõrgutised: grillitud kilud ja sütel küpsetatud kartulid ning suitsuräim. Kohvitoas saab koduseid kooke ja pirukaid.

Kolm tundi kestvat perepäeva juhib Marko Matvei ja muusikalist meelelahutust pakub Väliharf.

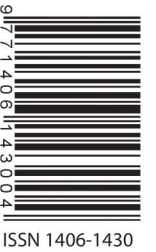
Rannarootsi muuseumis on perepäeval pilet soodushinnaga.

KAIRE REILJAN

ILMAENNUSTUS

Reede	öö päev	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev
muutlik tuul 4–10 m/s	0°...3°	muutlik tuul 5–10(14) m/s	edela- ja lõuna- 7–12(17) m/s	edela-, läänetuul 4–9(12) m/s

VAATA KA
WWW.LE.EE

SUUREPÄRANE KINGIIDEE KINKEKAART
LÄÄNE ELU TELLIMUSEGA

KINKEKAARDID ON SAADAVAL LÄÄNE ELU TOIMETUSES ADRRESSIL POSTI 30. E-R KELL 8–17. TEL 473 7222 SOOVIST VÕID TEADA ANDA KA E-POSTIGA INFO@LE.EE

AMTIMBER
ostab
KASVAVAT-METSA ja VÕSA
(ka vähevaartuslikku),
METSAMATERJALI.

Tel 507 9940
amtinber001@hotmail.com

Lääne Elu

TELLI LÄÄNE ELU VÄHEMALT 6 KUUKS JA VÕIDA REIS KAHELE KEVADISSE HOLLANDISSE TIIT REISIDE POOLT

Loosime välja ka Haapsalu Tarbijate Ühistu 6 x 30 € kinkekaardid

HEAD LOOSIÕNNE!
Kampaania kestab 20. märtsini

TELLIMINE:
1. Kodulehelt www.le.ee -> TELLIMINE
2. Toimetusest Posti 30, Haapsalu
3. Helistades telefonil 473 7222

TIT REISID **coop** Haapsalu Tarbijate Ühistu
Hoiaime kokku!

KASTANI METSA

Iga päev 8–22 Iga päev 8–22

Seapraetükk (2–3 kg) 1 kg **2.99** tavahind 3.99
Kotletimass, Kastani köök 1 kg **3.49**
Maasika kohupiimapasta, Tere 300 g, 2,30 €/kg **0.69** tavahind 0.99
Marjapirukas, Kastani pagar 800 g, 4,99 €/kg **3.99**
Sidrunikeeks, Kastani pagar 230 g, 5,61 €/kg **1.29** tavahind 1.79
Sidrunikook, Marta pagar 520 g, 5,75 €/kg **2.99** tavahind 4.49
Suvine kartulisalad, Kastani köök 1 kg **2.59** tavahind 3.99
Eesti juust (viilutatud) 500 g, 5,98 €/kg **2.99**
Õun, Paulared 1 kg **0.49**
Kartul Laura 1 kg **0.29**
Apelsin 1 kg **0.99**
Suitsukoot, Nõo 1 kg **2.99**
Suitsutatud seajalg, Nõo 1 kg **1.29**
Hernesupikogu, Rakvere 1 kg **1.49** tavahind 2.29
Viiner, Rakvere 1 kg **2.59** tavahind 3.99
Rulaad, Rakvere 1 kg **4.99** tavahind 6.99
Lastevorst, Rakvere 600 g, 2,82 €/kg **1.69** tavahind 2.79

LÄÄNE ELU
TELLIMISHINNAD

1 kuu	8,60 eurot	7 kuud	51,20 eurot
2 kuud	17,20 eurot	8 kuud	58,60 eurot
3 kuud	22,00 eurot	9 kuud	65,90 eurot
4 kuud	29,30 eurot	10 kuud	73,20 eurot
5 kuud	36,60 eurot	11 kuud	80,50 eurot
6 kuud	43,90 eurot	12 kuud	87,80 eurot

www.le.ee tel 473 7222

Sõlmi nüüd pangas e-arve püsimaalse leping ja maksa kuu eest ainult 7,32 eurot